

नेपाल एक्रिडिटेसन परिषद् सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको विधेयक

प्रस्तावना बस्तुको परीक्षण (टेस्टिङ), क्यालिब्रेशन, उत्पादन तथा व्यवस्थापकीय प्रणालीको प्रमाणीकरणको समरूपता मूल्यांकन (कन्फर्मिटी एसेसमेन्ट) गर्ने संस्थाको एक्रिडिटेसन गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बाञ्छनीय भएकोले,

नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३ को धारा ८१ को उपधारा (१) बमोजिम संविधान सभाले यो ऐन बनाएको छ ।

परिच्छेद-१

प्रारम्भिक

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** (१) यस ऐनको नाम “नेपाल एक्रिडिटेसन परिषद् ऐन २०६६” रहेको छ ।
(२) यो ऐन प्रमाणिकरण भएको मितिले एकसय एकासीऔं दिनमा प्रारम्भ हुनेछ ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,
  - (क) “अध्यक्ष” भन्नाले परिषद्को अध्यक्ष सम्भन्नु पर्छ ।
  - (ख) “उपभोक्ता” भन्नाले वस्तु, सेवा, प्रक्रिया, प्रणाली उपभोग गर्ने व्यक्ति वा संस्था सम्भन्नु पर्छ ।
  - (ग) “इजाजतपत्र” भन्नाले दफा १३ बमोजिमको इजाजतपत्र सम्भन्नु पर्छ ।
  - (घ) “कार्यकारी निर्देशक” भन्नाले दफा १६ बमोजिम नियुक्त कार्यकारी निर्देशक सम्भन्नु पर्छ ।
  - (ङ) “तोकिएको” वा “तोकिए बमोजिम” भन्नाले यस ऐन अन्तर्गत बनेको नियम वा विनियममा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्भन्नु पर्छ ।

- (च) “तेस्रो पक्षीय सेवा” भन्नाले सेवा प्रदायक तथा सेवाग्राहीसँग व्यवसायीक सरोकार नभएको व्यक्ति वा संस्थाद्वारा निष्पक्ष र स्वतन्त्ररूपमा निरीक्षण, परीक्षण गरी प्रमाणित रूपमा प्रदान गरिएको सेवा सम्झनु पर्छ ।
- (छ) “परिषद्” भन्नाले दफा ५ बमोजिमको नेपाल एक्रिडिटेसन परिषद् सम्झनु पर्छ ।
- (ज) “परीक्षक” भन्नाले दफा १३ बमोजिम इजाजतपत्र प्राप्त व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (झ) “प्रक्रिया” भन्नाले वस्तु तथा सेवाको उत्पादन वा निर्माण देखी उपभोग हुँदासम्मका प्रक्रिया सम्झनु पर्छ ।
- (ञ) “प्रमाणपत्र” भन्नाले दफा १२ बमोजिमको एक्रिडिटेसन प्रमाणपत्र सम्झनु पर्छ ।
- (ट) “बोर्ड” भन्नाले दफा ९ बमोजिमको विषयगत एक्रिडिटेसन बोर्ड सम्झनु पर्छ ।
- (ठ) “मन्त्रालय” भन्नाले उद्योग मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।
- (ड) “मुख्य परीक्षक” भन्नाले दफा १३ बमोजिम इजाजतपत्र प्राप्त व्यक्ति सम्झनु पर्छ ।
- (ढ) “वस्तु” भन्नाले प्राकृतिक, अर्धप्राकृतिक, कृत्रिम, निर्मित, अर्धप्रशोधित वा प्रशोधित पदार्थ सम्झनु पर्छ र सो शब्दले त्यस्तो पदार्थमा जडित कच्चा पदार्थ, रंग, सुगन्ध र रसायन समेतलाई जनाउँछ ।
- (ण) “व्यवस्थापकीय प्रणाली” भन्नाले अन्तराष्ट्रिय गुणस्तर निर्धारण संस्थाद्वारा निर्धारित व्यवस्थापकीय प्रणाली सम्झनु पर्छ ।
- (त) “सदस्य” भन्नाले परिषद्को सदस्य सम्झनु पर्छ र यो शब्दले परिषद्को अध्यक्ष र सदस्य-सचिव समेतलाई जनाउँछ ।

परिच्छेद-२

नेपाल एक्रिडिटेसन परिषद्को स्थापना सम्बन्धी व्यवस्था

३. नेपाल एक्रिडिटेसन परिषद्को स्थापना: समरूपता मूल्याङ्कन तथा एक्रिडिटेसनको काम कारवाईको व्यवस्थापन र सञ्चालन गर्न नेपाल एक्रिडिटेसन परिषद्को स्थापना गरिएको छ ।

४. **परिषद् स्वशासित र संगठित संस्था हुने:** (१) परिषद् अविच्छिन्न उत्तराधिकारवाला एक स्वशासित र संगठित संस्था हुनेछ।

(२) परिषद्को आफ्नो छुट्टै छाप हुनेछ।

(३) परिषद्ले व्यक्ति सरह चल-अचल सम्पत्ती प्राप्त गर्न, उपभोग गर्न, बेच विखन गर्न वा अन्य कुनै किसिमले व्यवस्था गर्न सक्नेछ।

(४) परिषद्ले आफ्नो नामबाट नालिस, उजुर गर्न र परिषद्उपर पनि सोही नामबाट नालिस, उजुर लाग्न सक्नेछ।

(५) परिषद्ले व्यक्ति सरह करार गर्न र करार बमोजिम अधिकार प्रयोग गर्न तथा दायित्व निर्वाह गर्न सक्नेछ।

५. **परिषद्को गठन:** (१) परिषद्मा देहाय बमोजिमका अध्यक्ष तथा सदस्यहरू रहनेछन्:-

(क) स्नातकोत्तर तह उत्तिर्ण र वस्तुको गुणस्तर निर्धारण, क्यालिब्रेशन,

प्रयोगशाला व्यवस्थापन, उत्पादन तथा व्यवस्थापकीय, प्रणाली

प्रमाणीकरण वा प्रयोगशाला एक्रिडिटेशन सम्बन्धी विधामा कम्तीमा

पन्ध्र वर्षको अनुभव प्राप्त गरेको व्यक्तिहरूमध्येबाट नेपाल सरकारद्वारा

नियुक्त व्यक्ति

- अध्यक्ष

(ख) महानिर्देशक, खाद्य प्रविधि तथा गुण नियन्त्रण विभाग,

- सदस्य

(ग) महानिर्देशक, औषधि व्यवस्था विभाग,

-सदस्य

(घ) महानिर्देशक, नेपाल गुणस्तर तथा नापतौल विभाग,

-सदस्य

(ङ) नेपाल उद्योग वाणिज्य महासंघ, घरेलु तथा साना उद्योग महासंघ

तथा नेपाल उद्योग परिसंघका अध्यक्ष मध्येबाट दुई/दुई वर्षको पालैपालो

हुने गरी परिषद्ले तोकेको एकजना अध्यक्ष

- सदस्य

- (च) अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधि, नेपाल इञ्जिनियरिङ परिषद
- सदस्य
- (छ) अध्यक्ष वा निजले तोकेको प्रतिनिधि, नेपाल मेडिकल काउन्सिल - सदस्य
- (ज) उपभोक्ता हक हित संरक्षण संघहरू मध्येबाट परिषद्द्वारा मनोनित
महिला सहित दुई जना - सदस्य
- (झ) राष्ट्रियस्तरका विज्ञान तथा प्रविधि सम्बन्धी संस्थाहरूमा संलग्न व्यक्तिहरू
मध्येबाट परिषद्द्वारा मनोनित एकजना महिला सहित दुईजना -सदस्य
- (ञ) राष्ट्रियस्तरका व्यवस्थापन सम्बन्धी संस्थामा संलग्न व्यक्तिहरूमध्येबाट
परिषद्द्वारा मनोनित एकजना महिला सहित दुई जना - सदस्य
- (ट) एक्रिडिटेशन बोर्डका अध्यक्षहरू - सदस्य
- (ठ) कार्यकारी निर्देशक -सदस्य सचिव

(२) अध्यक्षको नियुक्तिको लागि सिफारिस गर्न नेपाल सरकारले मन्त्रालयको सचिवको अध्यक्षतामा तीन सदस्यीय समिति गठन गर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम गठित समितिले योग्यता पुगेका व्यक्तिमध्येबाट अध्यक्षको नियुक्तिको लागि तीन जनाको नाम सिफारिस गर्नुपर्नेछ ।

(४) उपदफा (३) बमोजिम सिफारिस गरिएका व्यक्तिहरू मध्येबाट नेपाल सरकारले अध्यक्षको नियुक्ति गर्नेछ ।

(५) उपदफा (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि तीन जनाभन्दा कम व्यक्तिको निवेदन पर्न आएमा अध्यक्षको नियुक्तिको लागि योग्य देखिएका व्यक्तिको नाम सिफारिस गर्न बाधा पुगेको मानिने छैन ।

(६) उपदफा (२) बमोजिम गठित समितिले आफ्नो कार्यविधि आफै निर्धारण गर्न सक्नेछ ।

६. **बैठक र निर्णय:** (१) परिषद्को बैठक वर्षमा कम्तीमा दुई पटक बस्नेछ ।

(२) परिषद्को बैठक अध्यक्षले तोकेको मिति, समय र स्थानमा बस्नेछ ।

(३) परिषद्को बैठकबस्तु भन्दा सामान्यतया सातदिन अगावै कार्यकारी निर्देशकले बैठकको कार्यसूची सहितको विवरण सदस्यलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

(४) परिषद्को कुल सदस्य संख्याको पचास प्रतिशत भन्दा बढी सदस्यहरू उपस्थित भएमा परिषद्को बैठकको लागि गणपुरक संख्या मानिनेछ ।

(५) परिषद्को बैठकको अध्यक्षता अध्यक्षले गर्नेछ । निजको अनुपस्थितिमा बैठकमा उपस्थित सदस्यहरूमध्ये आफूले छानेको सदस्यले बैठकको अध्यक्षता गर्नेछ ।

(६) परिषद्को बैठकमा बहुमतको राय मान्य हुनेछ र मत बराबर भएमा बैठकको अध्यक्षता गर्ने ब्यक्तिले निर्णायक मत दिन सक्नेछ ।

(७) परिषद्ले आवश्यकता अनुसार विशेषज्ञलाई बैठकमा पर्यवेक्षकको रूपमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।

(८) परिषद्को निर्णय कार्यकारी निर्देशकद्वारा प्रमाणित गरिनेछ ।

(९) परिषद्को बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि परिषद् आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

७. **परिषद्को काम, कर्तव्य र अधिकार:** यस ऐनमा अन्यत्र लेखिएका काम, कर्तव्य र अधिकारको अतिरिक्त परिषद्को अन्य काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिमको हुनेछ:-

(क) समरूपता मूल्याङ्कन सम्बन्धी कामकारवाईलाई प्रभावकारी बनाउन आवश्यक नीति तयार गर्ने,

(ख) परिषद् तथा बोर्डको निर्देशिका स्वीकृत गर्ने,

(ग) बोर्डको नीति, योजना, कार्यक्रम तथा कार्यविधि स्वीकृत गर्ने,

- (घ) नेपाल सरकारको नीति अन्तर्गत रही समकक्षी विदेशी वा अन्तर्राष्ट्रिय संस्थासँग समरूपता मूल्याङ्कन तथा एक्रिडिटेशन सम्बन्धी सम्झौता गर्ने,
- (ङ) समरूपता मूल्याङ्कन तथा एक्रिडिटेशन सम्बन्धी नीतिगत विषयमा नेपाल सरकारलाई सुझाव दिने,
- (च) परिषद्दे प्रदान गर्ने सेवा वापत लाग्ने शुल्क निर्धारण गर्ने,
- (छ) एक्रिडिटेशन कामको अनुगमन, मूल्याङ्कन, परीक्षण तथा निरीक्षण गर्ने मुख्य परीक्षक तथा परीक्षकलाई तोकिए बमोजिम इजाजतपत्र प्रदान गर्ने,
- (ज) प्रमाणपत्र तथा प्रतिक चिन्ह (लोगो) को ढाँचा निर्धारण गर्ने,
- (झ) बोर्डले गरेका काम कारवाई विरुद्ध परेका उजुरी सम्बन्धमा निर्णय गर्ने,
- (ञ) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने ।

८. **अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार:** अध्यक्षको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- (क) परिषद्को बैठकमा छलफल गरिने विषयको प्राथमिकता निर्धारण गर्ने,
- (ख) परिषद्द्वारा संचालित योजना तथा कार्यक्रमको अनुगमन तथा मुल्यांकन गर्ने, गराउने तथा तत्सम्बन्धमा आवश्यक निर्देशन दिने,
- (ग) तोकिए बमोजिम अन्य कार्य गर्ने ।

परिच्छेद - ३

एक्रिडिटेशन बोर्ड सम्बन्धी व्यवस्था

९. **एक्रिडिटेशन बोर्डको गठन:** (१) समरूपता मूल्याङ्कन सम्बन्धी काम कारवाईलाई व्यवस्थित गर्ने संस्था वा व्यक्तिलाई एक्रिडिटेशन गर्न नेपाल सरकारले परिषद्को सिफारिसमा तोकिए बमोजिमका विषयगत एक्रिडिटेशन बोर्डहरूको गठन गर्नेछ ।

(२) बोर्डमा एकजना अध्यक्ष, एकजना सदस्य सचिव र तोकिएको संख्यामा अन्य सदस्यहरू रहनेछन् ।

(३) बोर्डको अध्यक्ष र सदस्य-सचिवमा नियुक्त वा मनोनित हुनको लागि कम्तीमा स्नातोकोत्तर उपाधी प्राप्त गरेको र गुणस्तर तर्जुमा, प्रमाणीकरण वा क्वालिब्रेशन वा प्रयोगशाला व्यवस्थापन सम्बन्धी क्षेत्रमा अध्यक्षको लागि कम्तीमा दश वर्ष र सदस्य-सचिवको लागि कम्तीमा सात वर्षको अनुभव प्राप्त गरेको हुनुपर्छ ।

(४) बोर्डको सदस्य नियुक्ति हुन वा मनोनयन हुनका लागि कम्तीमा स्नातकोपाधी प्राप्त गरेको र तोकिए बमोजिमको अन्य योग्यता पुगेको व्यक्ति हुनु पर्नेछ ।

(५) बोर्डको अध्यक्ष, सदस्य र सदस्य-सचिवको नियुक्ति वा मनोनयन परिषद्को सिफरिशमा नेपाल सरकारले गर्नेछ ।

१०. **एक्रिडिटेसन बोर्डको काम, कर्तव्य र अधिकार:** विषयगत एक्रिडिटेसन बोर्डको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ:-

- (क) एक्रिडिटेसन सम्बन्धी कार्य सुचारु रूपले संचालन गर्न कार्यविधि तयार गरी परिषद्मा पेश गर्ने र परिषद्को निर्णय अनुसार कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (ख) बस्तु परीक्षण प्रयोगशाला तथा क्वालिब्रेशन प्रयोगशालालाई तोकिए बमोजिम एक्रिडिट गर्ने,
- (ग) विभिन्न व्यवस्थापकिय प्रणाली प्रमाणीकरण गर्ने, उत्पादन प्रमाणीकरण गर्ने, निरीक्षण गर्ने संस्थालाई तोकिए बमोजिम एक्रिडिट गर्ने,
- (घ) व्यवस्थापकिय प्रणाली सम्बन्धी तालिम पाठ्यक्रमलाई एक्रिडिटेसन दिने, र त्यस्तो तालिम प्रदान गर्ने संस्था वा व्यक्तिलाई एक्रिडिट गर्ने,
- (ङ) विदेशी संस्थाहरूलाई तोकिए बमोजिम एक्रिडिट गर्ने,
- (च) एक्रिडिटेसन प्राप्त गर्ने संस्थाको मापदण्ड निर्धारण गर्ने,
- (छ) परिषद्को निर्णय बमोजिम अन्य कार्य गर्ने,
- (ज) तोकिए बमोजिमका अन्य कार्य गर्ने ।

११. **बैठक र निर्णय:** बोर्डको बैठक र निर्णय सम्बन्धी कार्यविधि बोर्ड आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ४

एक्रिडिटेसन सम्बन्धी व्यवस्था

१२. **एक्रिडिटेसनको लागि दरखास्त दिनुपर्ने:** (१) एक्रिडिटेसनको प्रमाणपत्र लिन चाहने प्रयोगशाला वा संस्था तथा विदेशमा एक्रिडिटेसन प्राप्त संस्थाले नेपालमा एक्रिडिटेसन हुन चाहेमा तोकिएको दस्तुर सहित तोकिए बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित विषयगत बोर्ड समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दरखास्त परेमा बोर्डले संस्थाको दरखास्त परेको एक महिनाभित्र तोकिए बमोजिम मुख्य परीक्षक वा परीक्षकबाट प्रारम्भिक तथा स्थलगत परीक्षण गराई प्रतिवेदन लिनु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदन अध्ययन गर्दा एक्रिडिटेसनको प्रमाणपत्र दिन मनासिव देखिएमा बोर्डले तोकिए बमोजिमको दस्तुर लिई प्रतिवेदन प्राप्त भएको मितिले एक महिनाभित्र एक्रिडिटेसनको प्रमाणपत्र दिनु पर्नेछ ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम प्राप्त प्रतिवेदन बमोजिम कुनै विषयमा सुधार गर्नु पर्ने भएमा सो बमोजिम सुधार गर्न तोकिएको म्याद सहित दरखास्तवालालाई सूचना दिनु पर्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिमको म्यादभित्र सुधार सहितको जानकारी प्राप्त भएमा त्यस्तो जानकारी प्राप्त भएको मितिले पन्ध्र दिनभित्र बोर्डले मुख्य परीक्षक तथा परीक्षकबाट पुनः स्थलगत परीक्षण गराउनु पर्नेछ ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम परीक्षण गराउदा एक्रिडिटेसनको प्रमाणपत्र दिन उपयुक्त भएमा बोर्डले तोकिए बमोजिमको दस्तुर लिई परीक्षकबाट प्रतिवेदन प्राप्त भएको मितिले एक महिनाभित्र एक्रिडिटेसनको प्रमाणपत्र दिनुपर्नेछ ।

(७) उपदफा (२) वा (५) बमोजिम परीक्षण गराउँदा कुनै कारणबाट एक्रिडिटेशनको प्रमाणपत्र दिन मनासिब नदेखिएमा बोर्डले सोको कारण खोली स्थलगत परीक्षण गरिएको एक महिनाभित्र दरखास्तवालालाई जानकारी दिनु पर्नेछ ।

(८) बोर्डले एक्रिडिटेशनको प्रमाणपत्र प्राप्त संस्थाको प्राविधिक, साँगठनिक क्षमताको आधारमा कार्य क्षेत्र (स्कोप) आवश्यकता अनुसार थपघट गर्न सक्नेछ, र सो सम्बन्धी सूचना राष्ट्रियस्तरको पत्रपत्रिकामा प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।

(९) एक्रिडिटेशनको प्रमाणपत्रको अवधि तीन वर्षको हुनेछ ।

१३. **मुख्य परीक्षक तथा परीक्षक:** (१) एक्रिडिटेशन सम्बन्धी कामको अनुगमन, मूल्याङ्कन, परीक्षण तथा निरीक्षणको लागि मुख्य परीक्षक वा परीक्षकको रूपमा काम गर्न चाहने व्यक्तिले तोकिएको दस्तुर सहित तोकिए बमोजिमको ढाँचामा परिषद्समक्ष दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दरखास्तसाथ तोकिए बमोजिमको योग्यता पुगेको प्रमाणपत्र समेत पेश गर्नु पर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्राप्त दरखास्तमा परिषद्ले छानवीन गर्दा इजाजतपत्र दिन उपयुक्त देखेमा आवश्यक शर्त तोक्यो दरखास्तवालालाई तोकिएको ढाँचामा तोकिएको दस्तुर लिई इजाजतपत्र दिनु पर्नेछ ।

(४) कुनै कारणबाट इजाजतपत्र दिन नमिल्ने भएमा परिषद्ले सोको कारण सहितको जानकारी दरखास्तवालालाई दिनु पर्नेछ ।

(५) यस दफा बमोजिम इजाजतपत्र जारी गर्ने वा नगर्ने सम्बन्धी निर्णय दरखास्त परेको मितिले तीस कार्यदिन भित्र गरी दरखास्तवालालाई जानकारी दिनुपर्नेछ ।

(६) इजाजतपत्रको अवधि तीन वर्षको हुनेछ ।

(७) इजाजतपत्र सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१४. **नवीकरण सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) एक्रिडिटेशन प्रमाणपत्रको अवधि समाप्त हुनुभन्दा कम्तीमा तीन महिना अगावै सम्बन्धित प्रयोगशाला तथा संस्थाले बोर्ड समक्ष र इजाजतपत्रको अवधि

समाप्त हुनुभन्दा कम्तीमा एक महिना अगावै सम्बन्धित व्यक्तिले परिषद् समक्ष तोकिएको दस्तुर सहित तोकिए बमोजिमको ढाँचामा दरखास्त दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दरखास्त प्राप्त भएमा परिषद् वा बोर्डले आवश्यक जाँचबुझ गरी दरखास्त परेको तीस कार्यदिन भित्र नवीकरण गरिदिनुपर्नेछ तथा नवीकरण गर्न नमिल्ने भए सो को कारण दरखास्तवालालाई दिनुपर्नेछ ।

(३) नवीकरण सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१५. **प्रमाणपत्र तथा इजाजतपत्रको निलम्बन वा खारेजी:** (१) यो ऐन वा यस ऐन अन्तरगत बनेको नियम, विनियम वा एन्क्रिडिटेसन तथा इजाजतपत्र प्रदान गर्दा तोकिएको शर्तको उल्लङ्घन गरेमा त्यस्ता प्रमाणपत्र तथा इजाजतपत्र परिषद् वा बोर्डले कारण सहित खारेज गर्न वा बढीमा छ महिनासम्मकोलागि निलम्बन गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम निलम्बन गर्न वा खारेज गर्नु अघि आफ्नो भनाई प्रस्तुत गर्न मुनासिव माफिकको मौका दिनु पर्नेछ ।

(३) यस ऐन बमोजिम जारी भएको प्रमाणपत्र वा इजाजतपत्रको म्याद समाप्त भएको अवस्थामा स्वतः खारेज हुनेछ ।

(४) यस दफा बमोजिम प्रमाणपत्र वा इजाजतपत्र बाहकको काम कारवाइबाट गम्भिर प्रकृतिको असर पर्न गएको अवस्थामा प्रमाणपत्र वा इजाजतपत्र खारेज गरी निजलाई कालो सूचीमा राखि सो सम्बन्धी सूचना राष्ट्रियस्तरको पत्रपत्रिकामा प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद - ५

कार्यकारी निर्देशक र कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था

१६. **कार्यकारी निर्देशकको नियुक्ति तथा सेवाका शर्त सम्बन्धी व्यवस्था:** (१) स्नातकोत्तर तह उर्तिण र राष्ट्रिय गुणस्तर तर्जुमा वा गुण प्रमाणीकरण वा क्यालिब्रेशन वा प्रयोगशाला व्यवस्थापन विधामा न्यूनतम दश वर्षको अनुभव प्राप्त व्यक्तिमध्येबाट परिषद्को सिफारिसमा नेपाल सरकारले कार्यकारी निर्देशकको नियुक्त गर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परिषद्दे देहाय बमोजिमको खुल्ला प्रतियोगिताको आधारमा कार्यकारी निर्देशकको छनौट गरी नियुक्तीको लागि सिफारिस गर्नुपर्नेछ,–

- (क) लिखित परीक्षा,
- (ख) विजनेशप्लानको प्रस्तुती,
- (ग) अर्न्तवार्ता ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम परिषद् गठन भई कार्यकारी निर्देशक नियुक्त नभएसम्म नेपाल सरकारले उपदफा (१) बमोजिमकै योग्यता पुगेको निजामती कर्मचारीलाई कार्यकारी निर्देशक भई काम गर्न तोक्न सक्नेछ ।

(४) उपदफा (१) बमोजिम नियुक्त कार्यकारी निर्देशकको पदावधि चार वर्षको हुनेछ ।

(५) कार्यकारी निर्देशकको पारिश्रमिक तथा सेवाका अन्य शर्त तथा सुविधा सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१७. कार्यकारी निर्देशकको काम कर्तव्य र अधिकार: कार्यकारी निर्देशकको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछन्:-

- (क) परिषद्को व्यवस्थापन र सामान्य प्रशासन सञ्चालन गर्ने,
- (ख) परिषद्को कोषको रेखदेख, नियन्त्रण, चल अचल सम्पत्तिको व्यवस्थापन र स्याहार सम्भारको व्यवस्था गर्ने,
- (ग) परिषद्को वार्षिक, अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन योजना तथा कार्यक्रम तयार गरी स्वीकृतिकोलागि परिषद्मा पेश गर्ने,
- (घ) परिषद्को वार्षिक आय व्यय बजेट तर्जुमा गरी स्वीकृतिकोलागि परिषद्मा पेश गर्ने,
- (ङ) परिषद्बाट स्वीकृत योजना, कार्यक्रम, बजेट कार्यान्वयन गर्ने, गराउने,
- (च) विषयगत बोर्डहरूको तोकिएको मापदण्ड पूरा गराई समकक्षी विदेशी, अन्तराष्ट्रिय संस्थाहरूसँग सम्भौता गर्ने, गराउने,

- (छ) परिषद् र विषयगत बोर्डहरूबिच सम्पर्क अधिकारीको रूपमा कार्य गर्ने,
- (ज) परिषद्बाट निर्देशन दिए बमोजिम अन्य कार्य गर्ने,
- (झ) तोकिए बमोजिमको अन्य कार्य गर्ने ।

१८. परिषद्को कर्मचारी सम्बन्धी व्यवस्था: (१) परिषद्कोलागि आवश्यक कर्मचारी परिषद् आफैले करारमा नियुक्त गर्न सक्नेछ ।

(२) परिषद्ले कर्मचारी करारमा नियुक्त नगरेसम्म परिषद्ले सम्बन्धित निकायको स्वीकृति लिई अन्य सरकारी वा सार्वजनिक संस्थाको कर्मचारी काजमा ल्याई काममा लगाउन सक्नेछ ।

(३) परिषद्को कर्मचारीको नियुक्ति, पारिश्रमिक तथा सुविधा सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ६

कसुर, दण्ड जरिवाना तथा पुनरावेदन

१९. कसुर: देहायको कार्य गरेमा यस ऐन बमोजिम कसुर गरेको मानिनेछ:-

- (क) दफा १२ बमोजिम एन्क्रिडिटेसन प्रमाणपत्र नलिई प्रतिकचिन्ह प्रयोग गरेमा ।
- (ख) दफा १३ बमोजिम इजाजतपत्र नलिई मुख्य परीक्षक वा परीक्षकको काम गरेमा ।

२०. उजुरी सम्बन्धी व्यवस्था: कसैले दफा १२ बमोजिम एन्क्रिडिटेसन प्रमाणपत्र नलिई प्रतिकचिन्ह प्रयोग गरेको वा दफा १३ बमोजिम इजाजतपत्र नलिई मुख्य परीक्षक वा परीक्षकको काम गरेको सम्बन्धमा कसैको उजुरी परेमा वा जुनसुकै व्यहोराबाट जानकारी हुन आएमा परिषद् तथा विषयगत बोर्डले तत्काल छानवीन गर्नुपर्नेछ ।

२१. सजाय: (१) दफा १९ को,-

- (क) खण्ड (क) बमोजिमको कसुर गर्नेलाई पहिलो पटक भए पचास हजार रुपैयाँ र दोस्रो पटक देखि दोब्बर ।

(ख) खण्ड (ख) बमोजिमको कसुर गर्नेलाई पहिलो पटक भए पच्चीस हजार रुपैयाँ र दोस्रो पटक देखि दोब्बर ।

(२) उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिम सजाय गर्ने अधिकार सम्बन्धित विषयगत बोर्ड तथा खण्ड (ख) बमोजिम सजाय गर्ने अधिकार परिषद्लाई हुनेछ ।

२२. **पुनरावेदन:** दफा २१ बमोजिमको सजायको निर्णय उपर चित्त नबुझ्ने पक्षले त्यस्तो सजायको निर्णय भएको मितिले पैंतिस दिनभित्र बोर्डले गरेको निलम्बन, खारेजी वा सजायको हकमा परिषद्मा तथा परिषद्ले गरेको निलम्बन, खारेजी वा सजायको हकमा मन्त्रालयको सचिव समक्ष पुनरावेदन गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद - ७

कोष, लेखा तथा लेखा परीक्षण

२३. **कोष:** (१) परिषद् तथा बोर्डको आफ्नो एक छुट्टै कोष हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) अनुसारको कोषमा देहाय बमोजिमका रकम रहनेछन्,-

(क) नेपाल सरकारबाट प्राप्त रकम,

(ख) विभिन्न सेवा प्रदान गरेवापत प्राप्त रकम,

(ग) स्वदेशी व्यक्ति तथा संघ, संस्थाबाट ऋण, चन्दा, सहायता, अनुदान इत्यादिको रुपमा प्राप्त रकम ।

(घ) विदेशी व्यक्ति, संस्था, सरकार वा अन्तराष्ट्रिय संघ, संस्थाबाट ऋण, चन्दा, सहायता, अनुदान इत्यादिको रुपमा प्राप्त रकम ।

यस खण्ड बमोजिम रकम प्राप्त गर्नु अघि नेपाल सरकारको पूर्व स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

(ङ) अन्य स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(३) परिषद् तथा बोर्ड गठन भएको तीन वर्षसम्म नेपाल सरकारले परिषद् तथा बोर्डको लागि आवश्यक रकम उपलब्ध गराउनेछ ।

२४. लेखा तथा लेखा परीक्षण: परिषद् तथा बोर्डको आय व्ययको लेखा, लेखा परीक्षण तथा खाता संचालन तोकिए बमोजिम गरिनेछ ।

२५. भत्ता तथा पारिश्रमिक: (१) परिषद् तथा बोर्डको अध्यक्ष, सदस्य तथा सदस्य सचिवको बैठक भत्ता नेपाल सरकारले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

(२) मुख्य परीक्षक, परीक्षक, प्राविधिक विशेषज्ञको पारिश्रमिक, भत्ता तथा अन्य सुविधा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद - ८

विविध

२६. परिषद् र बोर्डका सदस्यहरूको पदावधि: (१) नेपाल सरकारबाट नियुक्त, तोकिएका वा मनोनित परिषद् वा बोर्डको सदस्यको पदावधि तीन वर्षको हुनेछ, निजहरू एक समयावधिको लागि पुनः मनोनित वा नियुक्त हुन सक्नेछन् ।

(२) पदावधि समाप्त नहुँदै कुनै सदस्यको पद रिक्त हुन आएमा बाँकी अवधिको निमित्त सो पदमा मनोनयन वा नियुक्तीद्वारा पूर्ति गरिनेछ ।

(३) परिषद् वा बोर्डको सदस्यको पदावधि समाप्त हुनु भन्दा कम्तीमा एक महिना अगावै सो स्थानको पूर्ति गर्नु पर्नेछ ।

२७. परिषद् वा बोर्डको सदस्यता रिक्त हुने अवस्था: देहायको अवस्थामा परिषद् वा बोर्डको सदस्य पद रिक्त भएको मानिनेछ:-

(क) दफा २६ को उपदफा (१) बमोजिमको पदावधि समाप्त भएमा,

(ख) सदस्यको पदबाट राजीनामा दिएमा,

- (ग) परिषद् वा बोर्डलाई उपयुक्त कारण सहितको लिखित सूचना नदिई लगातार तीन पटक सम्म परिषद् वा बोर्ड बैठकमा अनुपस्थित भएमा ।
- (घ) जुन संस्थाबाट प्रतिनिधित्व भएको हो त्यो संस्थाको सदस्य नरहेमा वा सो संस्था विघटन भएमा ।
- (ङ) परिषद् वा बोर्डको हित वा आचार संहिता विपरीत कार्य गरेको भनि परिषद् वा बोर्डको कुल सदस्य संख्याको दुई तिहाई सदस्यले हटाउने निर्णय गरेमा ।

यस खण्ड बमोजिम कुनै सदस्यलाई सदस्यताबाट हटाउनुपूर्व आरोप लागेको सदस्यलाई आफ्नो सफाई पेश गर्ने मुनासिव माफिकको मौका दिनुपर्नेछ ।

- (च) मृत्यु भएमा ।

२७. **समिति गठन गर्न सक्ने:** (१) एक्रिडिटेसनको कार्य छिटो, सजिलो र प्रभावकारीरूपमा सम्पादन गर्न परिषद् तथा बोर्डले आवश्यक समिति गठन गर्न सक्नेछ ।

(२) समितिका संयोजक, सदस्य तथा विशेषज्ञले पाउने भत्ता तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

२८. **अधिकार प्रत्यायोजन:** (१) परिषद्ले आफूमा रहेको कुनै अधिकार समिति, अध्यक्ष, कार्यकारी निर्देशक तथा बोर्डलाई आवश्यकता अनुसार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

(२) बोर्डले आफूमा रहेको कुनै अधिकार समिति, अध्यक्ष तथा सदस्य सचिवलाई आवश्यकता अनुसार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

२९. **आकष्मिक निरीक्षण गर्नसक्ने:** परिषद् तथा बोर्डले प्रमाणपत्र प्राप्त व्यक्ति तथा संस्थाले काम सम्पन्न गरे नगरेको सम्बन्धमा आकष्मिक निरीक्षण गर्न गराउन सक्नेछ ।

३०. **नेपाल सरकारसँग सम्पर्क:** परिषद्ले नेपाल सरकारसँग सम्पर्क राख्दा मन्त्रालय मार्फत राख्नु पर्नेछ ।

३१. **निर्देशिका जारी गर्न सक्ने:** परिषद्ले आफ्नो तथा बोर्डको काम कारवाहीको सम्बन्धमा आवश्यकता अनुसार निर्देशिका बनाई जारी गर्न सक्नेछ ।

३२. **वार्षिक प्रतिवेदन:** परिषद्ले आफूले वर्षभरि गरेको कामको सम्बन्धमा वार्षिक प्रतिवेदन तयार गरी प्रत्येक वर्ष असोज मसान्तसम्म मन्त्रालयमा पेश गरी सार्वजनिक गर्नुपर्नेछ ।
३३. **निर्देशन दिन सक्ने:** परिषद्ले बोर्डलाई र बोर्डले एक्रिडेट भएका व्यक्ति तथा संस्थालाई आवश्यकता अनुसार निर्देशन दिन सक्नेछ र त्यस्तो निर्देशनको पालना गर्नु बोर्ड, व्यक्ति तथा संस्थाको कर्तव्य हुनेछ ।
३४. **नियम तथा विनियम बनाउने अधिकार:** (१) यो ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न परिषद्ले आवश्यक नियम बनाउन सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम बनेका नियम नेपाल सरकारबाट स्वीकृत भएपछि लागु हुनेछ ।
- (३) यो ऐन र उपदफा (१) अनुसार बनेको नियमको अधिनमा रही परिषद्ले आवश्यक विनियम बनाई कार्यान्वयन गर्न, गराउन सक्नेछ ।